

World Competitiveness Booklet. URL <https://worldcompetitiveness.imd.org/> 4. UNDP (2022). *Human Development Report 2021/22. Uncertain Times. Unsettled Lives. Shaping our Future in Transforming World.* URL: <https://hdr.undp.org/content/human-development-report-2021-22>; 5. Wikipedia. Innovativeness. URL: <https://en.wiktionary.org/wiki/innovativeness>. 6. Subrabanian A. (1996). Innovativeness: Redefining the Concepts. *Journal of Engineering and Technology Management*. 1996, Vol.13. Iss. 3-4. Pp. 223-243. [https://doi.org/10.1016/S0923-4748\(96\)01007-7](https://doi.org/10.1016/S0923-4748(96)01007-7). 7. Прохорова В.В., Мушнікова С.А. Інноваційність системи управління як умова забезпечення безпеки розвитку підприємства. *Економічний Вісник Дніпровської Політехніки*. 2019. №2. С. 82-90. <https://doi.org/10.33271/ev/66.082> 8. Hollanders H., Nordine Es-S. / Maastricht Economic and Social Research Institute on Innovation and Technology (MERIT), European Commission (2022). *European Innovation Scoreboard 2022 – Methodology Report*. 87 p. URL: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/system/files/2022-09/ec_rtd_eis-2022-methodology-report.pdf 9. World Economic Forum (2024). *The future of Growth. Report 2024*. URL: <https://www.weforum.org/publications/the-future-of-growth-report/>

Правдюк Н.Л., д-р, екон. наук, професор
Козловська Л.Ю., здобувачка вищої освіти ступеня бакалавр*
Вінницький національний аграрний університет, Україна

Механізм управління фінансовою безпекою підприємства бюджетної сфери

На даний час, через кризу в українській економіці, більшість українських підприємств стикаються з нестабільним управлінням. У цій ситуації необхідно уникати фінансових прорахунків та впроваджувати ефективні управлінські практики. Варто зазначити, що як стратегічний інструмент забезпечення фінансової безпеки підприємств та підвищення їх інвестиційної привабливості, до фінансового стану підприємств висуваються особливі вимоги, зокрема щодо фінансової стійкості, ділової активності, ліквідності та платоспроможності. У цьому контексті управління фінансовим станом підприємства має велике значення для забезпечення фінансової безпеки [1].

Фінансова безпека – це стійкість фінансового стану підприємства, установи, організації або країни впоратися з фінансовими ризиками. Вона включає в себе наявність достатніх фінансових ресурсів, ефективне управління фінансами, розуміння та контроль над фінансовими процесами, а також здатність адаптуватися до змін у фінансовому середовищі. Проаналізувавши фінансову стійкість відділу фінансів Тульчинської районної державної адміністрації було визначено, що на кінець 2023 року спостерігалось збільшення коефіцієнта фінансової незалежності установи від зовнішніх кредиторів. На початку 2023 року було встановлено, що досліджувана бюджетна установа має високий рівень

* Науковий керівник - Правдюк Н.Л., д-р. екон. наук, професор.

фінансової стійкості, як показує коефіцієнт фінансової стабільності. Розрахунок коефіцієнта стабільності структури оборотних активів показав, що на початок 2023 р. частка оборотних активів, яка фінансується з використанням власних джерел фінансування становить 81%, а на кінець 2023 р. – 100%. . На поч. 2023 р. вартість основних засобів становила 94%, а на кін. 2023 – 91%. Це свідчить про позитивну динаміку для установи.

"Управління фінансовою безпекою" - це система принципів і методів, що використовуються для розробки та реалізації управлінських рішень, спрямованих на захист пріоритетних фінансових інтересів суб'єкта фінансових відносин від зовнішніх і внутрішніх загроз. Метою такого управління є створення умов для стабільного розвитку у майбутньому періоді шляхом забезпечення фінансової стійкості, ефективного використання ресурсів, мінімізації ризиків та забезпечення фінансової безпеки. Для досягнення цих цілей використовуються різноманітні інструменти, такі як фінансове планування, контроль за фінансовими потоками, розробка стратегій ризик-менеджменту та інші [2].

Метою управління фінансовою безпекою у державній системі спрямоване на створення умов для стійкого та динамічного зростання економіки, забезпечення достатнього рівня фінансових ресурсів для виконання європейських соціальних стандартів та підвищення добробуту населення.

У державній системі суб'єктом управління фінансовою безпекою є Міжвідомча комісія з питань фінансової безпеки при РНБО, КМУ, Рахункова палата, Міністерство фінансів, НБУ, Державна фіскальна служба України.

Управління фінансовою безпекою в державній системі охоплює такі об'єкти як Державні фінанси, бюджетний дефіцит або профіцит, державний борг, обсяг іноземних інвестицій, податкові надходження.

На рисунку 1 згруповано основні завдання управління фінансовою безпекою у державній системі.

Рис.1. Завдання управління фінансовою безпекою у державній системі
Джерело: сформовано автором на основі – [2]

Управління фінансовою безпекою включає два основних напрямки: реагування на поточні проблеми та стратегічне планування на майбутнє. Перший напрямок передбачає прийняття швидких рішень для вирішення невідкладних фінансових проблем, що виникають у підприємства. Другий напрямок включає розроблення довгострокової стратегії фінансової безпеки, яка орієнтована на планування на тривалий період - від трьох до семи років [3].

Стосовно принципів, на базі яких формується механізм управління фінансовою безпекою у державному секторі вони представлені у табл. 1.

Таблиця 1

Принципи на яких формується механізм управління фінансовою безпекою у державному секторі

Принципи	Характеристика принципів
<i>Прозорість</i>	Механізм управління фінансовою безпекою у державному секторі повинен ґрунтуватися на прозорих принципах, що дозволяють ефективно контролювати та відстежувати фінансові операції та ризики.
<i>Відповідальність</i>	Управління фінансовою безпекою повинно бути покладено на відповідальних та компетентних фахівців, які забезпечують ефективне виконання фінансових обов'язків та прийняття відповідних рішень
<i>Раціональність</i>	Механізм управління повинен базуватися на раціональному підході до фінансових ресурсів та їх ефективного використання, з метою забезпечення стабільності та розвитку державного сектору
<i>Гнучкість</i>	Управління фінансовою безпекою повинно бути гнучким та адаптивним до змін у фінансовому середовищі, здатним швидко реагувати на нові виклики та ризики
<i>Співпраця</i>	Механізм управління повинен передбачати співпрацю та координацію між різними органами та структурами державного сектору, з метою ефективного вирішення фінансових проблем та забезпечення фінансової стабільності
<i>Інновації</i>	Управління фінансовою безпекою повинно сприяти впровадженню інноваційних підходів та технологій, що дозволяють покращити ефективність та якість фінансового управління
<i>Забезпечення резервів</i>	Механізм управління повинен передбачати створення та збереження фінансових резервів, які забезпечують стійкість та захист державного сектору від фінансових ризиків та кризових ситуацій
<i>Постійне вдосконалення</i>	Управління фінансовою безпекою повинно ґрунтуватися на постійному вдосконаленні та оновленні, з метою адаптації до змін у фінансовому середовищі та підвищення його ефективності.

Джерело: сформовано автором на основі – [2]

Фінансова безпека підприємства є важливою складовою економічної безпеки і потребує особливої уваги. Забезпечення належного захисту фінансової сфери діяльності підприємства є необхідним для його поточної діяльності та розвитку.

Ступінь фінансово-економічної безпеки підприємства залежить від здатності керівництва забезпечити стабільний економічний розвиток, досягнення основних цілей діяльності, збереження незалежності та ліквідності фінансової системи. Для досягнення цих цілей необхідно розробити та впровадити систему постійного моніторингу фінансово-економічного стану

підприємства з метою виявлення ознак кризових явищ та банкрутства, а також нейтралізувати негативний вплив кризових явищ економіки та конкурентів. Додатково, необхідно зміцнити операційну ефективність системи контролю та сформувати адекватну систему обліку фінансових потоків.

Список використаних джерел:

1. Правдюк Н.Л., Мулик Т.О., Мулик Я.І. Управління фінансовою безпекою підприємств: обліково-аналітичний аспект: монографія – Київ: «Центр учбової літератури». 2019. – 224 с.; 2. Пойда – Носик Н.Н., Черленяк І.І. Управління фінансовою безпекою на макро- та мікрорівнях: теоретико – методологічні засади. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Економіка. 2021. Вип.1. с.59 – 67; 3. Юнацький М.О., Гребенюк І.В. Механізм управління фінансово – економічною безпекою підприємства та його складові. Торгівля і ринок України. 2019. №2. с. 73 – 80.

Проскурніна Н.В. д-р екон. наук, професор
Соколов Д.С. здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії*
Харківський національний економічний університет ім. Семена Кузнеця,
Україна

Цифрова трансформація як інструмент підвищення конкурентоспроможності підприємств

Швидкий розвиток цифрових технологій, таких як хмарні обчислення, штучний інтелект, блокчейн, інтернет речей та інші, докорінно змінює умови роботи та впливає на конкурентоспроможність сучасних підприємств. Цифрова трансформація стала нагальною необхідністю для розвитку бізнесу, щоб ефективно адаптуватися до нової реальності цифрової економіки та підтримувати стійкі конкурентні позиції. Це робить необхідним вивчення зв'язку між цифровою зрілістю організацій та їх конкурентоспроможністю.

Питаннями важливості дослідження впливу цифрової трансформації на конкурентні переваги сучасних підприємств приділяли увагу такі вчені як Іванов Ю.Б., Шваб К., Джон К. та інших.

Цифрова трансформація - це комплексний процес впровадження сучасних цифрових технологій в усі сфери діяльності компанії для підвищення ефективності, створення нових можливостей бізнесу та забезпечення конкурентних переваг [1].

Цифрова зрілість - це ступінь готовності підприємства до комплексної цифрової трансформації. Цифрова зрілість є ключовим фактором нарощення ринкової вартості та капіталізації сучасних компаній [2].

Конкурентоспроможність підприємства - це комплексна характеристика, що визначає здатність компанії конкурувати на певному ринку завдяки

* Науковий керівник - Проскурніна Н.В. д-р екон. наук, професор